

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AFGANİSTAN KRALLIĞI HÜKÜMETLERİ ARASINDA EŞYA VE YOLCULARIN ÜLKELERİ ÜZERİNDEN TRANSİT NAKLİYATINA VE İKİ ÜLKE ARASINDAKİ NAKLİYATA MÜTEDAİR ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Afgan Krallık Hükümeti iki memleket arasındaki ekonomik ilişkileri geliştirmek ve kuvvetlendirmek ve ülkelerinde kayıtlı karayolu taşıtları —römorkları dahil— ile ülkeleri üzerinden yapılacak transit nakliyatını ve iki memleket arasındaki yolcu ve eşya nakliyatını kolaylaştırmak amacı ile bir anlaşma akdetmeye karar vermişler ve bu maksatla aşağıdaki tam yetkili temsilcilerini tayin etmişlerdir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına,

Rahmi Gümrükçüoğlu, Dışişleri Bakanlığı Uluslararası Ekonomik Kuruluşlar Dairesi Başkanı,

Afganistan Krallık Hükümeti adına,

Dr. Mohammad Akbar Ömer, Ticaret Bakan Yardımcısı.

Mezkûr temsilciler usulüne uygun ve müteber görülen yetki belgelerini teati ettikten sonra aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır.

MADDE 1

Yüksek Akit Taraflardan her biri, bu anlaşma hükümleri gereğince kendi ülkesinden geçecek veya geçirilecek diğer Yüksek Akite ait yolcular ile bunların zat eşyası, ticari eşya ve taşıtlar için serbest transit hakkı tanır.

MADDE 2

Âkitlerden birinin ülkesinde seyahat eden veya geçirilen yolcu, eşya ve taşıtlar çıkış ve varış yerleri o ülkenin hudutları dışında ise bahse konu ülkede transit sayılır.

Transit eşyanın, transit maksadına uygun olarak yüksek Akit Taraflar ülkesinde aktarma edilmesi, karaya çıkarılması, bakımı, muvakkaten antrepoya konması ve manipilyona tabi tutulması, ambalajlanması bu eşyanın transit mahiyetini değiştirmez.

MADDE 3

Yüksek Akit Taraflardan her biri transit nakliyatının matlub şekilde işlenmesini sağlamak bakımından kendi ülkesinde transit nakliyatında kullanılan kara ve demiryollarının onarım ve bakımını ve taşıtlar tarafından her mevsimde kullanılacak şekilde muhafazasını temine gayret ederler ve bu yolların tamamlanması ve uzatılması konusunda lüzumlu göreceklere tedbirleri alırlar.

Transit maksadıyla kullanılacak yollar bu anlaşmaya ekli (1) numaralı protokolde gösterilmiştir.

MADDE 4

Yüksek Akit Taraflardan her biri mal ve yolcuların transit nakliyatını geliştirmek üzere transitle ilgili gümrük ve diğer bilumum formaliteleri azami ölçüde basitleştirmek ve süratlendirmek için uygun gördüğü bütün tedbirleri alacaktır.

Bu maksadı teminen (II) numaralı protokol üzerinde mutabık kalmıştır.

MADDE 5

Akit taraflardan birini ülkesinde kayıtlı motorlu kara taşıtları, her ikisi de diğer Akit Tarafın ülkesinde bulunan iki nokta arasında yolcu ve eşya nakliyatında kullanılacaktır.

MADDE 6

Yüksek Akit Taraflar, nakliyatın gerektirdiği idare, bakım ve muhafaza masraflarını karşılamak üzere alınan ücretlerle ifade edilen hizmetler karşılığında alınan bedeller hariç, ülkelerinden transit olarak geçen zat eşyası, ticari eşya ve taşıtlardan ithalat veya ihracat vergi veya resmi (gümrük vergisi dahil) almayacaklardır.

Bununla beraber, yukarıda zikri geçen ücretler, karşılıklı olmak şartıyla ve Akit Taraflar arasında yapılacak mutabakatla indirilebilir veya tamamen kaldırılabilir.

MADDE 7

Motorlu kara taşıtlarının, imalatçı tarafından temin edilmiş mutad depolarındaki benzin, gümrük vergisi ve diğer biçümlü vergi, resim ve harçlardan muafır.

MADDE 8

Yüksek Akit Taraflardan her biri transit nakliyatını kolaylaştırmak maksadı ile kendi ülkesindeki transit yolları üzerinde imkân nisbetinde ve nakliyatın miktar ve hacmi ile mütenasip olarak, ambar, ardiye, yükleme ve boşaltma tesislerini temin edecek ve bakımını yapacaktır. Aynı vechile, diğer taraf yolcularının ve transit eşyasının gidiş ve gelişlerinde gecikmeye mahal verilmemesi için vagon ve diğer taşıt araçlarını sağlamaya gayret edecektir.

MADDE 9

Yüksek Akit Taraflardan her biri nakliyatını kolaylaştırmak ve düzenlemek maksadıyla, milli mevzuat çerçevesinde kendi ülkesinde, karşılıklı mutabakat ile tesbit edilecek yerlerde diğer Akit Tarafın transit nakliyatı ile istigal eden müessese ve teşekküllerin mümessillik ve acentalık tesis etmelerine müsaade edecektir.

MADDE 10

Yüksek Akit Taraflar transit ticaret ve nakliyatının geliştirilmesi maksadıyla, deniz yolu navlunları ile yolcu ücretleri yanında liman ve demiryolu hizmetleri ücretlerinde de mümkün ve kabili tatbik olan azami ölçüde tenzilat yaparlar ve bu tenzilatı yazılı olarak yekdiğerine bildirirler.

MADDE 11

Yüksek Akit Taraflar, transit nakliyatını, bu anlaşma hükümleri ile öngörülen tedbirlere nazaran daha da kolaylaştırıcı bir milletlerarası anlaşmaya taraf oldukları takdirde, bu anlaşmanın tadiline lüzum olmadan o tedbirleri yekdiğerine uygulayacaklardır.

MADDE 12

Nakliyatı yasaklanmış veya özel müsaadeye tabi tutulmuş eşya hakkındaki Akit Tarafların milli mevzuatları veya taraf oldukları milletlerarası anlaşmalarla yükümlendikleri vecibeler saklıdır.

MADDE 13

Akit Taraflardan her biri, ülkesindeki yollarda trafik emniyetini ve kanunlara riayet ve düzeni temin maksadıyla gerekli görecekları tedbirleri almak hakkına haizdir.

Bu anlaşma, Akit Tarafların milli emniyetlerini korumak için gerekli tedbirleri almalarında engel teşkil etmeyecektir.

MADDE 14

Yüksek Akit Taraflardan birinin isteği üzerine, bu anlaşmanın etkili bir şekilde uygulanmasını ve bundan doğabilecek muhtemel güçlüklerin hallini sağlamak üzere, iki ülke temsilcilerinden müteşekkil bir karma komisyon kurulacaktır.

Komisyonun toplantıları, münavebe ile Ankara ve Kabil'de yapılacaktır.

Bu anlaşma ve ekli protokoller çerçevesinde karma komisyon tarafından alınacak kararlar olduğu gibi uygulanacaktır. Ancak komisyon, bu anlaşma veya ekli protokollerin herhangi bir maddesinde değişiklik yapılmasını tavsiye ettiği takdirde, bu tavsiyeyi Akit Taraflar yetkili makamlarının onayına sunacaktır.

Akit Taraflar transit nakliyata müteallik işlerin yürütülmesinden, bu alanda gerekli tedbirlerin alınmasından ve bu anlaşmanın, doğru şekilde uygulanmasından sorumlu olacak ve merkezi makamlarını tayin edecekler ve bu makamların isimlerini yekdiğerine bildireceklerdir.

MADDE 15

Bu anlaşma hükümlerine uygun olarak yapılacak nakliyatı aşağıdaki hükümler uygulanacaktır.

a) Taşıtlara müteallik üçüncü taraf sigortası konusunda, nakliyatın yapıldığı ülke mevzuatı.

b) Yolcu ve nakledilen eşyaya müteallik sigorta konusunda, taşıtların kayıtlı olduğu ülke mevzuatı.

MADDE 16

Bu anlaşma hükümleri gereğince yapılması gereken ödemeler, iki ülke arasında yürürlükte bulunan ödeme anlaşmasına göre yapılacaktır.

Böyle bir anlaşmanın olmaması veya mevcut anlaşmada bu konuda hüküm bulunmaması halinde, yukarıda sözü geçen ödemeler, her Akit Tarafın kendi mevzuatına göre yapılacaktır.

MADDE 17

Bu anlaşma ve protokoller ve mektuplar Akit Tarafların milli mevzuatlarına göre onaylanacak ve onay belgelerinin teati tarihinden itibaren 5 yıl süre ile yürürlükte kalacak ve yürürlük süresinin bitiminden 6 ay öncesinden Akit Taraflardan biri tarafından feshedilmediği takdirde diğer bir beş yıl için kendiliğinden temdit edilmiş sayılacaktır.

Kabil'de 18 Mayıs 1969 tarihinde Türkçe, Dari ve İngilizce dillerinde, her üç metinde aynı derecede müteber olmak üzere yapılmıştır. Anlaşmazlık halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına

Afgan Krallığı
Hükümeti adına

RAHMİ GÜMRÜKÇÜOĞLU

Dr. MOHAMMAD AKBAR ÖMER